



Natuurtoets Klinkenbergerweg 29a te Ede

Toetsing in het kader van de Omgevingswet – actualisatie quickscan 2022

Toetsing in het kader van de Omgevingswet

11 juli 2024

Verantwoording

Titel	Natuurtoets Klinkenbergerweg 29a te Ede Toetsing in het kader van de Omgevingswet – actualisatie quickscan 2022
Opdrachtgever	Activ Vastgoed BV
Projectleider	Pieter Baalbergen
Auteur	Nils Rutjes
Tweede lezer	Harm Bolle
Uitvoering inspectiewerk	Nils Rutjes
Kenmerk	R001-1296873NJR-V01-sss-NL
Aantal pagina's	41 (exclusief bijlagen)
Datum	11 juli 2024
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Doel	5
1.2	Wettelijk kader	5
1.3	Hoe is de natuur in Nederland beschermd?	6
1.4	TAUW en biodiversiteit	7
1.5	Kwaliteit	7
1.6	Uitgangspunten voor toetsing	8
2	Huidige situatie en beoogde ontwikkeling	8
2.1	Huidige situatie	8
2.2	Beoogde ontwikkeling	8
3	Soortenbescherming	11
3.1	Beschermingsregime en bepalingen	11
3.2	Vrijstellingen	12
3.3	Algemene zorgplicht en specifieke zorgplicht	13
3.4	Werkwijze	14
3.5	Te toetsen soorten	14
3.6	Toetsing beschermde soorten	16
3.7	Specifieke zorgplicht	27
4	Uitvoerbaarheid omgevingsplan	30
4.1	Inleiding	30
4.2	Natura 2000-gebieden	30
4.3	Provinciaal beschermde gebieden	30
4.4	Beschermde houtopstanden	31
4.5	Beschermde soorten	31
5	Conclusies en aanbevelingen	32
5.1	Aanleiding en doel	32
5.2	Relevante natuurwet- en regelgeving	32
5.3	Conclusies toetsing	33
5.4	Consequenties planvorming en uitvoering	35
6	Aanbevelingen en kansen biodiversiteit	36

6.1	Inleiding.....	36
6.2	Projectspecifieke kansen	36
7	Literatuur	40

1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft het doel van de toetsing, de relevante natuurwet- en regelgeving, de wijze van kwaliteitsborging en de bij de toetsing gehanteerde uitgangspunten.

1.1 Doel

Stichting Bethanië is voornemens een appartementencomplex met zorgwoningen te realiseren ter hoogte van de Klinkenbergerweg 29a te Ede in de provincie Gelderland. In 2022 is een quickscan (TAUW, 2022a) uitgevoerd en naar aanleiding daarvan is nader onderzoek naar marterachtigen gedaan (TAUW, 2022b). Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. In opdracht van Activ Vastgoed BV heeft TAUW opnieuw een quickscan uitgevoerd om de resultaten uit 2022 te actualiseren. In deze natuurtoets zijn de resultaten van de nieuwe quickscan verwerkt, rekening houdend met resultaten van de onderzoeken uit 2022. Het voorgenomen plan kan alleen worden vastgesteld en uitgevoerd als de voorgenomen ingrepen niet strijdig zijn met de huidige natuurwet- en regelgeving, of als de benodigde omgevingsvergunningen worden verleend.

In deze rapportage volgt het antwoord op de volgende vragen:

- Hoe is de natuur in Nederland beschermd?
- In hoeverre kan de beoogde ontwikkeling gevolgen hebben voor beschermde natuur?
- Zijn maatregelen en/of een omgevingsvergunning nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?
- Wat betekent dit voor de uitvoerbaarheid van het omgevingsplan?

1.2 Wettelijk kader

De Omgevingswet beschermt bijzondere natuurgebieden (met name Natura 2000-gebieden), planten- en diersoorten en houtopstanden. De bescherming is geregeld in de Omgevingswet zelf (Ow) en/of in één van de vier uitvoeringsbesluiten. Die uitvoeringsbesluiten zijn:

- Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)
- Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)
- Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)
- Omgevingsbesluit (Ob)

In deze natuurtoets wordt waar relevant verwezen naar de artikelnummers in de wet of de uitvoeringsbesluiten. De beschermingsregimes gaan uit van het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat plannen of projecten geen schade mogen toebrengen aan natuurgebieden, beschermde planten en dieren of houtopstanden, tenzij daarvoor onder voorwaarden toestemming is verleend in de vorm van een omgevingsvergunning. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Gelderland is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een omgevingsvergunning of kan hiervoor een bindend advies geven. Provinciale Staten (PS) van de provincie Gelderland kunnen in de omgevingsverordening bepalen dat voor bepaalde beschermde soorten een vrijstelling van verbodsbepalingen geldt.

Naast de Omgevingswet gelden door de provincie in de omgevingsverordening vastgelegde (aanvullende) beschermingsregels voor natuurgebieden die deel uitmaken van provinciaal beschermde gebieden zoals het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

1.3 Hoe is de natuur in Nederland beschermd?

1.3.1 Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn ruim 160 gebieden aangewezen als Natura 2000-gebied, gebieden met in Europees opzicht belangrijke natuurwaarden. De hierbij relevante Europese richtlijnen zijn de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992). De verplichting om gebieden aan te wijzen is vastgelegd in artikel 2.31a lid 1 Ow. Daarnaast geldt voor Natura 2000-gebieden conform artikel 11.6 Bal ook een specifieke zorgplicht. De aanwijzing van Natura 2000-gebieden is een bevoegdheid van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV; artikel 2.44 Ow).

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het voornemen leidt niet tot oppervlakteverlies van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Veluwe ligt op 800 meter ten oosten van het plangebied. Gezien de afstand tot dit Natura 2000-gebied, de ligging van het plangebied in een woonwijk en de aard van het voornemen is uitgesloten dat het plan leidt tot negatieve effecten in Natura 2000-gebied als gevolg van storingsfactoren zoals geluid, licht, trillingen, optische verstoring of mechanische effecten.

Stikstofdepositie

Zowel tijdens de sloop-, aanleg- en gebruiksfase kan sprake zijn van activiteiten waarbij stikstof wordt uitgestoten. Op voorhand is niet uitgesloten dat het plan kan leiden tot negatieve effecten in Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie. Er is een stikstofdepositie onderzoek (TAUW, 2024) uitgevoerd om de stikstofdepositiebijdrage van het plan door te rekenen in AERIUS Calculator. Het onderzoek wijst uit dat de aanlegfase (bouw) van het plan in potentie kan leiden tot significante negatieve effecten op de natuur in Natura 2000-gebied Veluwe. Voor dit gebied is voor de aanlegfase een toename in stikstofdepositie berekend van maximaal 0,03 mol/ha/jaar. Een aanzienlijk deel van de werkzaamheden zal elektrisch uitgevoerd moeten worden om de tijdelijke toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied Veluwe te kunnen uitsluiten. Zo niet, dan is een nadere toetsing nodig om de effecten van stikstofdepositie te beoordelen. Ten opzichte van de referentiesituatie is voor de gebruiksfase geen toename in stikstofdepositie berekend.

1.3.2 Provinciaal beschermde gebieden

Veel natuurgebieden in Nederland zijn beschermd als het NNN, een netwerk van bestaande en nieuw in te richten natuurgebieden door heel Nederland. De meeste Natura 2000-gebieden maken ook deel uit van het NNN. De begrenzing van het NNN is, behalve in Rijkswateren, een bevoegdheid van GS van de provincies, vast te leggen in de omgevingsverordening (artikel 2.44 lid 4 Ow). Ook worden daarin regels gesteld met als doel 'de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland' (artikel 7.8 Bkl).

Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) is de Gelderse uitwerking van het NNN in de provincie Gelderland. Daarnaast zijn in Gelderland ook gebieden aangeduid en beschermd als groene ontwikkelingszones, natte landnatuur, weidevogelgebied en ganzenrustgebied. Het plangebied maakt geen deel uit van het GNN of één van de overige provinciaal beschermde gebieden. Een toetsing van effecten op provinciaal beschermde gebieden is niet nodig, mede omdat het in de provincie Gelderland niet vereist is om te toetsen op effecten op provinciaal beschermde gebieden als gevolg van activiteiten of ontwikkelingen die daarbuiten plaatsvinden (externe werking).

1.3.3 Houtopstanden

Bomenrijen langer dan 20 bomen en houtopstanden groter dan 10 are (0,1 hectare) zijn landelijk beschermd, met enkele uitzonderingen (artikel 11.111 Bal). De bescherming heeft als doel het totale bosoppervlak in Nederland ten minste te behouden. Voor houtopstanden geldt conform artikel 11.116 Bal ook een specifieke zorgplicht. Langs de randen van het plangebied staan enkele bomen. Het is niet uitgesloten dat sommige van deze bomen gekapt moeten worden. Het plangebied ligt echter volledig binnen de door de gemeente in het omgevingsplan vastgestelde grenzen voor de bebouwingscontour houtkap. Toetsing aan de regels zoals geformuleerd in afdeling 11.3 van het Bal over houtopstanden is daarom niet nodig. Wel dient rekening te worden gehouden met de in het omgevingsplan van de gemeente Ede vastgestelde regels met betrekking tot het vellen van bomen.

1.3.4 Beschermde soorten

Diverse planten- en diersoorten zijn beschermd, wat betekent dat negatieve effecten zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. Onderscheid wordt gemaakt in Europeesrechtelijk beschermde soorten en soorten die in nationaal opzicht (artikel 11.54 Bal incl. bijlage IX met een lijst van soorten) beschermd worden. Bij Europeesrechtelijk beschermde soorten wordt onderscheid gemaakt in vogels (artikel 11.37 Bal) en andere soorten (artikel 11.46 Bal). Vanwege het mogelijk voorkomen van (beschermde) flora en fauna in en nabij het plangebied is onderzoek naar de mogelijke gevolgen voor beschermde soorten noodzakelijk.

1.4 TAUW en biodiversiteit

Binnen alle ruimtelijke plannen en projecten dient rekening te worden gehouden met de op dat moment geldende natuurwet- en regelgeving. Daarnaast is het binnen plannen en projecten ook mogelijk om met behulp van bovenwettelijke maatregelen een bijdrage te leveren aan de natuur. Ruimtelijke ontwikkelingen bieden kansen om bij te dragen aan het herstel van biodiversiteit. In het hoofdstuk conclusies en aanbevelingen zijn enkele project specifieke kansen beschreven.

1.5 Kwaliteit

Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van deze natuurtoets zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede daarom is TAUW aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB), een samenwerkingsverband van adviesbureaus die (ook) ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

Ondanks de inzet van deskundigen kan geen volledige zekerheid worden gegeven over de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Dat komt doordat sommige beschermde soorten een hele lage trefkans hebben, soms in heel kleine aantallen voorkomen en in sommige jaren zelfs helemaal afwezig kunnen zijn.

1.6 Uitgangspunten voor toetsing

Deze natuurtoets richt zich op het in beeld brengen van de effecten van het plan op de door de Omgevingswet beschermde soorten. De beoogde ontwikkeling van een appartementencomplex is het vertrekpunt voor de toetsing in dit rapport. Omdat het plan nog niet definitief is uitgewerkt en vastgesteld, is voor de effectbeoordeling een worstcase benadering gehanteerd, ervan uitgaande dat het hele plangebied aan ruimtelijke aanpassingen onderhevig zal zijn.

De volgende uitgangspunten zijn in deze natuurtoets gehanteerd:

- Het tuincentrum wordt gesloopt
- Er worden bomen gekapt
- Er komt nieuwbouw in de vorm van een 3 tot 4-laags zorgcomplex
- De openbare ruimte wordt volledig heringericht
- De uitvoeringsperiode van de werkzaamheden staat nog niet vast

2 Huidige situatie en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk beschrijft de huidige situatie en het voorgenomen plan.

2.1 Huidige situatie

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het plangebied ligt aan de Klinkenbergerweg 29a te Ede in de provincie Gelderland. In de huidige situatie is binnen het plangebied een tuincentrum aanwezig. De scope van het plangebied omvat de kadastrale percelen EDE01-K-14417, 18595, 18596, 19036, 19037, 19038, 19039 en 19040. De percelen zijn onder het huidige omgevingsplan bestemd voor de aanwezigheid van een tuincentrum, opslag en uitstalling, wegen en paden, parkeervoorzieningen en tuinen, erven en verhardingen. Het glazen tuincentrum is in het noorden van het plangebied gesitueerd. Opslag van materiaal en plantgoed is aanwezig in het zuidelijke deel van het plangebied. In het oosten van het plangebied zijn parkeervoorzieningen en een toegangsweg aanwezig. In figuur 2.2 zijn impressiefoto's van het plangebied weergegeven.

2.2 Beoogde ontwikkeling

Stichting Bethanië is voornemens een appartementencomplex met zorgwoningen te realiseren in het plangebied. Om dit mogelijk te maken wordt het huidige tuincentrum buiten gebruik genomen en gesloopt. Het nieuwe appartementencomplex wordt naar verwachting 3 tot 4 bouwlagen hoog en is voorzien in het midden van het plangebied. In figuur 2.3 toont een schetsontwerp van de beoogde ontwikkeling. Op de plek waar nu het tuincentrum is gesitueerd, zijn parkeerplaatsen voorzien. Het nieuwe gebouw is voorzien op de plek waar het tuincentrum in de huidige situatie de buitenplanten heeft staan. Figuur 2.4 bevat een bovenaanzicht van het voorgenomen plan.

Uit deze plankaart blijkt dat er in de nieuwe situatie ook ruimte wordt vrijgemaakt voor de aanplant van nieuw openbaar groen en bomen rond het nieuwe appartementencomplex.



Figuur 2.1 Ligging van het plangebied aan de Klinkenbergerweg 29a te Ede in de provincie Gelderland



Figuur 2.2 Impressiefoto's van het plangebied in de huidige situatie



Figuur 2.3 Schetsontwerp van de beoogde ontwikkeling (TVA Architecten, 2023)



Figuur 2.4 Bovenaanzicht van het plangebied in de nieuwe situatie (TVA Architecten, 2023)

3 Soortenbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft of het voorgenomen plan negatieve effecten heeft op beschermde flora en fauna en of vervolgstappen nodig zijn.

3.1 Beschermingsregime en bepalingen

De Omgevingswet beschermt in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar soms ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. Er worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

- **Vogels:** Het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Wettelijk kader: artikel 11.37 Bal. Ze zijn Europees beschermd via de Vogelrichtlijn (1979)
- **Dieren en planten:** Het gaat hier om inheemse dieren en planten, die Europees beschermd zijn door de Habitatrichtlijn (1992) en/of de verdragen van Bern en Bonn (1979). Wettelijk kader: artikel 11.46 Bal
- **Nationaal beschermde soorten:** Het gaat hier om soorten die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn of de verdragen van Bern en Bonn vallen. Wettelijk kader: artikel 11.54 Bal. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime geldt een verbodsbepaling. Tabel 3.1 geeft een samenvatting van de verbodsbepalingen. Ze voorzien in de bescherming van verblijfplaatsen en de bescherming tegen verstorende invloeden.

GS van provincie Gelderland kan een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit verlenen waarmee het bevoegd gezag ondanks die verbodsbepalingen tóch toestemming geeft voor een bepaald project. Dit kan alleen wanneer er sprake is van een geldend wettelijk belang, er geen reële alternatieven zijn en er geen effect is op de staat van instandhouding van beschermde soorten. Het wettelijk kader ten behoeve van de verlening van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), en dan in het bijzonder de artikelen 8.74j, 8.74k en 8.74l voor respectievelijk vogels, andere Europeesrechtelijk beschermde soorten en nationaal beschermde soorten.

3.2 Vrijstellingen

In bijlage IX bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is ook een aantal in Nederland algemene soorten amfibieën en zoogdieren vermeld die landelijk beschermd zijn. Het wettelijk kader is artikel 11.54 Bal. Voorbeelden van zulke soorten zijn gewone pad, bruine kikker en konijn. Provinciale Staten van de provincie Gelderland heeft bij verordening deze soorten 'vrijgesteld'. Dit betekent dat voor deze soorten geen omgevingsvergunning nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Wel geldt ook voor deze soorten de zorgplicht (zie paragraaf 3.3). Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze natuurtoets.

Tabel 3.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming. VR = Vogelrichtlijn, HR = Habitatrichtlijn. Cijfers verwijzen naar de wetsartikelen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)

Beschermingsregime	Vogels - VR	Dieren – HR/Bonn/Bern	Planten – HR/Bonn/Bern	Dieren - nationaal	Planten - nationaal
Verbodsbepaling					
Dieren of planten:					
Doden of vangen	11.37.1.a	11.46.1 a		11.54.1.a	
Storen/verstoren	11.37.1.d (tenzij 11.37.3)	11.46.1 b			
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			11.46.1.e		11.54.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	11.39.1	11.47.1.b	11.47.1.b		
Nesten, voortplantingsplaatsen, rustplaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	11.37.1.b				
Beschadigen of vernielen rustplaatsen (alleen HR en nationaal: of (vaste) voortplantingsplaatsen)	11.37.1.b	11.46.1.d		11.54.1.b	
Eieren:					

Beschermingsregime	Vogels - VR	Dieren – HR/Bonn/Bern	Planten – HR/Bonn/Bern	Dieren - nationaal	Planten - nationaal
Verbodsbepaling					
Vernielen (alleen VR en nationaal: of beschadigen)	11.37.1.b	11.46.1.c		11.54.1.c	
Rapen	11.37.1.c	11.46.1.c			
Onder zich hebben	11.37.1.c				

3.3 Algemene zorgplicht en specifieke zorgplicht

Voor alle activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor planten- en diersoorten geldt zowel een 'algemene zorgplicht' als een 'specifieke zorgplicht'. De algemene zorgplicht (artikelen 1.6 – 1.7a Ow) houdt in dat eenieder 'voldoende zorg' draagt voor de fysieke leefomgeving (artikel 1.6 Ow) en dat activiteiten waarvan men kan weten dat die schadelijk zijn voor de fysieke leefomgeving achterwege worden gelaten of dat mogelijke gevolgen daarvan tot een minimum beperkt worden (artikel 1.7 Ow). De 'specifieke zorgplicht' is aanvullend op de 'algemene zorgplicht'. Deze is voor wat betreft flora- en fauna-activiteiten¹ wettelijk vastgelegd in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Een 'flora- en fauna-activiteit' is een 'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'.

Het onderzoek dat ter voorbereiding van een flora- en fauna-activiteit gedaan moet worden en de voorwaarden waaraan zo'n activiteit in elk geval moet voldoen zijn aangegeven in lid 2 van artikel 11.27 Bal. De specifieke zorgplicht geldt voor alle soorten, dus ook voor bedreigde soorten die niet in een van de lijsten van beschermde soorten vermeld worden en die dus niet expliciet beschermd worden. Het betreft in elk geval de volgende soorten en hun leefgebieden of natuurlijke habitats:

- In het wild voorkomende vogelsoorten
- In het wild levende planten- en diersoorten die vermeld zijn in de bijlagen II, IV of V van de Europese Habitatrichtlijn
- Nationaal beschermde planten- en diersoorten (bijlage IX Bal)
- Bedreigde soorten planten en dieren die zijn vermeld in rode lijsten²

Uit het voorgaande blijkt dat bij plannen en projecten niet alleen rekening gehouden moet worden met beschermde soorten maar ook met andere, onder andere bedreigde soorten. Deze natuurtoets beschrijft en beoordeelt alle mogelijke effecten op strikt beschermde soorten en geeft een advies wat naar onze mening de meest verstandige vervolgstappen zijn. Wij adviseren bij uitvoering van werkzaamheden rekening te houden met het eventuele voorkomen van andere - niet beschermde- soorten (zoals rode-lijstsoorten) waarvoor de zorgplicht van toepassing is.

¹ Begrippenlijst in de bijlage bij artikel 1.1 Ow

² Wettelijk kader: artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3° Ow

In paragraaf 3.6.6 wordt invulling gegeven aan de zorgplicht. Hiertoe wordt in beeld gebracht welke ecotopen er in en direct rond het plangebied aanwezig zijn. Daarnaast wordt bepaald of er, aanvullend op de beschermde soorten, rode-lijstsoorten voorkomen en in welke mate. Vervolgens wordt op ecotoopniveau beschreven welke maatregelen nodig zijn om negatieve effecten op te verwachten soorten te minimaliseren. Het kan aan te raden zijn om deze maatregelen voorafgaand aan de ontwikkeling te verwerken in een ecologisch werkprotocol. Het bevoegde gezag kan u daar mogelijk naar vragen. De mogelijke gevolgen van de specifieke zorgplicht voor het hier onderzochte project zijn nog niet op soortniveau onderzocht of beschreven.

3.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 4 juli 2024
- [De Ecoviewer van TAUW](#)
- Een oriënterend veldbezoek op vrijdag 5 juli 2024. Tijdens het oriënterende veldbezoek is gecontroleerd of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook is gekeken naar de aanwezigheid van (sporen van) beschermde soorten
- Quicksan (TAUW, 2022a) en Soortgericht onderzoek naar marterachtigen (TAUW, 2022b)

3.5 Te toetsen soorten

3.5.1 Mogelijk aanwezige soorten op basis van literatuuronderzoek

Tabel 3.2 geeft een overzicht van alle beschermde soorten die op basis van de ligging van het plangebied in Nederland en/of bekende verspreidingsgegevens mogelijk in of in de omgeving van het plangebied voorkomen.

Tabel 3.2 Beschermde soorten die mogelijk in of in de omgeving van het plangebied voorkomen

Soortgroep	Mogelijk aanwezige beschermde soorten
Flora	Dreps, drijvende waterweegbree, glad biggenkruid, groot spiegelklokje, kartuizer anjer, ruw parelzaad, wilde ridderspoor, wilde weit
Grondgebonden zoogdieren	Boommarter, bunzing, damhert, das, edelhert, eekhoorn, hermelijn, steenmarter, wezel, wild zwijn
Vleermuizen	Baardvleermuis, bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief
Vogels - jaarrond beschermd: afhankelijk van ecologische factoren	Blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, draaihals, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees,

Soortgroep	Mogelijk aanwezige beschermde soorten
	oeverwaluw, pimpelmees, raaf, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart, zwarte specht en zwarte mees
Vogels – in gebruik zijnde nesten	Algemene soorten zoals houtduif en merel
Amfibieën	Alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad
Reptielen	Adder, gladde slang, hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang, zandhagedis,
Vissen	Grote modderkruiper
Vlinders	Duinparelmoervlinder, grote parelmoervlinder, grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, sleedoornpage, teunisbloempijlstaart.
Libellen	Gevlekte witsnuitlibel
Overige ongewervelden	Platte schijfhoren

3.5.2 Met zekerheid afwezige soorten op basis van habitat en/of ingreep

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Ede. Gezien de ligging in stedelijk gebied, het gebrek aan een natuurlijk biotoop en het ontbreken van oppervlaktewateren kan het voorkomen van een aantal beschermde soorten en soortgroepen op voorhand worden uitgesloten. Het plan leidt met zekerheid niet tot negatieve effecten op die beschermde soorten. De in deze paragraaf genoemde soorten en soortgroepen worden in deze rapportage niet meer behandeld.

Ligging in stedelijk gebied

Het plangebied ligt midden in de bebouwde kom van Ede. Hoewel er sprake is van een relatief groen aanzicht, vanwege de aanwezigheid van bomen rond het plangebied, ligt het plangebied in principe ingesloten in stedelijk gebied. Gezien de geïsoleerde ligging is het voorkomen van en negatieve effecten op een aantal grote grondgebonden zoogdieren op voorhand uitgesloten, te weten damhert, das, edelhert en wild zwijn.

Gebrek aan natuurlijk biotoop

Het plangebied bestaat uit een tuincentrum met daaromheen straatverharding. Een dergelijk ecotoop is per definitie ongeschikt voor soorten sterk afhankelijk zijn van een natuurlijk biotoop en daaraan bovendien ook strenge eisen stellen. Het voorkomen van reptielen in het plangebied is op voorhand uitgesloten vanwege het gebrek aan natuurlijk biotoop in de vorm van bos, heide, ven of natuurlijke overgangszones hiertussen. Het voorkomen van en negatieve effecten op reptielen is op voorhand uitgesloten.

Ontbreken van oppervlaktewateren

In en in de directe omgeving van het plangebied ontbreekt het aan open water in de vorm van meren, vijvers, poelen, kanalen en sloten. Het is daarmee uitgesloten dat in het plangebied soorten voorkomen die in hun voortbestaan afhankelijk zijn van open water voor hun overleving of voortplanting.

Drijvende waterweegbree, vissen en platte schijfhoren leven in het water en komen in het plangebied met zekerheid niet voor. Voor amfibieën en libellen geldt dat de levenscyclus bestaat uit een aquatische fase en een terrestrische fase. Omdat zowel in als in de omgeving van het plangebied geen open wateren aanwezig zijn, is ook geen sprake van functioneel landhabitat binnen het plangebied en kan het voorkomen van beschermde soorten amfibieën en libellen op voorhand worden uitgesloten.

3.6 Toetsing beschermde soorten

In de volgende paragrafen zijn de effecten van het plan op de in tabel 3.5.1 genoemde soorten beschreven, die niet zijn uitgesloten in paragraaf 3.5.2

3.6.1 Flora

Het plangebied ligt in het natuurlijke verspreidingsgebied van een aantal beschermde soorten vaatplanten, te weten dregs, glad biggenkruid, groot spiegelklokje, kartuizer anjer, ruw parelzaad, wilde ridderspoor en wilde weit. Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de in het plangebied aanwezige vegetatietypen om te beoordelen of deze soorten in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Het merendeel van het plangebied wordt ingenomen door het tuincentrum zelf en de daarbij behorende straatverharding in de vorm van parkeervoorzieningen. Slechts kleine delen van het plangebied zijn niet verhard. Het gaat dan met name om de achterzijde van het terrein. Daar is sprake van opslag met jonge naaldbomen en verruiging met braamstruweel (zie figuur 3.1). De aanwezige vegetaties duiden op verstoorde en relatief voedselrijk bodemomstandigheden. De in deze paragraaf genoemde beschermde flora zijn allen afhankelijk van halfbeschaduwde tot open groeiplaatsen in open terreinen en (matig) voedselarme bodems. Binnen het plangebied ontbreekt het aan dergelijke condities. Het voorkomen van en negatieve effecten op beschermde flora in het plangebied is daarom uitgesloten. Nader onderzoek naar beschermde flora en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna activiteit voor beschermde flora is niet nodig.



Figuur 3.1 Verruiging en opslag met jonge bomen aan de achterzijde van het plangebied

3.6.2 Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied ligt in het natuurlijke verspreidingsgebied van een aantal beschermde grondgebonden zoogdieren, te weten boommarter, bunzing, eekhoorn, hermelijn, steenmarter en wezel. In onderstaande paragrafen wordt ingegaan op de mogelijke effecten van het plan op deze beschermde soorten.

Eekhoorn

Eekhoorns leven in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. De soort heeft een voorkeur voor ouder bos, omdat daar doorgaans meer voedsel en nestgelegenheid aanwezig is in de vorm van boomholtes. Eekhoorns kunnen echter ook in de bebouwde kom voorkomen, mits er voldoende voedsel beschikbaar is. Ede ligt tegen de bossen van de Veluwe aan. Verspreid over de bebouwde kom van Ede zijn waarnemingen van eekhoorn bekend. Ook in de omgeving van het plangebied zijn uit meerdere jaren waarnemingen van eekhoorn bekend. Langs de rand van het plangebied, ten oosten van het tuincentrum, staan enkele grotere bomen deel uitmaken van een parkachtige groenstructuur en in potentie door eekhoorn gebruikt kunnen worden als nestplaats (zie figuur 3.2). De parkachtige groenstructuren ten oosten van het plangebied bieden in potentie ook geschikt leefgebied voor eekhoorn om te kunnen foerageren. Het voorkomen van eekhoorn in het plangebied is daarom niet uitgesloten.



Figuur 3.2 Groenstructuur en bomen ten oosten van het plangebied

Tijdens het oriënterende veldbezoek stonden alle bomen in blad waardoor het niet mogelijk was om deze grondig te onderzoeken op de aanwezigheid verblijfplaatsen voor eekhoorn. Nesten van eekhoorn kunnen behoorlijk klein zijn en verscholen in de boomkroon zitten. Ons advies is om eventueel te kappen bomen tijdens het bladloze seizoen (winter of vroege voorjaar) nader te laten inspecteren op de aanwezigheid van geschikte rust- en voortplantingsplaatsen voor eekhoorn. Als deze niet worden aangetroffen, zijn negatieve effecten op eekhoorn uit te sluiten. Als er wel nesten worden aangetroffen, leiden de werkzaamheden mogelijk tot het doden van individuen en het vernietigen van verblijfplaatsen (overtreding 11.54 lid Bal). Afhankelijk van de uitkomsten van de aanvullende inspectie in het bladloze seizoen, is het nemen van maatregelen en het aanvragen van omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit mogelijk noodzakelijk.

Boom- en steenmarter

Van zowel boommarter als steenmarter zijn uit de omgeving waarnemingen bekend. Boommarter leeft bij voorkeur in bossen. Van deze soort zijn dan ook vooral waarnemingen bekend buiten de bebouwde kom. Steenmarters komen vooral voor in parkachtige landschappen met voldoende wegkruipmogelijkheden in gebouwen, struwelen of ruigten. De aanwezigheid van heggen, groenstroken, bosjes, greppels en bermen is van belang omdat steenmarter daar zijn voedsel zoekt. Van steenmarter zijn ook veel waarnemingen bekend binnen de bebouwde kom van Ede.

Beide soorten kunnen verblijfplaatsen hebben in bebouwing, takkenhopen, dichte struwelen of boomholtes. De in het plangebied aanwezige tuincentrum en de bomen bieden geen geschikte verblijfplaatsen voor boom- of steenmarter. Het ontbreekt aan wegkruipmogelijkheden in de vorm van zolders, kruipruimtes, spouwmuren, schuren of holtebomen.

Wel zijn er aan de oost- en zuidzijde van het plangebied diverse rommelhoekjes, takkenhopen en dichte struwelen aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor marters (zie figuur 3.3). Als gevolg van de beoogde ontwikkeling verdwijnen deze potentieel geschikte verblijfplaatsen.

In 2022 heeft TAUW soortgericht onderzoek uitgevoerd naar de functies van het plangebied voor boom- en steenmarter (TAUW, 2022b). Dit onderzoek is uitgevoerd met behulp van cameravallen in de periode 28 juli tot en met 1 september. Tijdens het soortgericht onderzoek in 2022 zijn geen waarnemingen van boommarter gedaan. Wel zijn er diverse waarnemingen van steenmarter vastgelegd. Uit het onderzoek volgde de conclusie dat het plangebied een foerageerfunctie voor steenmarter vervult, maar dat geen sprake was van essentieel leefgebied voor deze soort. Ook is de aanwezigheid van verblijfplaatsen destijds uitgesloten.

Soortgerichte onderzoeken hebben in de regel een geldigheidsstermijn van maximaal 3 jaar, tenzij de ecologische omstandigheden in de tussentijd wezenlijk zijn veranderd en of als de wetgeving omtrent de desbetreffende soorten is gewijzigd. De situatie in het plangebied is min of meer ongewijzigd en de relevante verbodsbepalingen zijn nog steeds van kracht, hoewel deze na het inwerking treden van Omgevingswet elders zijn geborgd. Zolang het soortgericht onderzoek uit 2022 geldig is, kan worden vastgehouden aan de conclusies van het soortgericht onderzoek, namelijk dat negatieve effecten op boom- en steenmarter zijn uitgesloten en dat er geen sprake is van overtreding van verbodsbepalingen. De herontwikkeling van het gebied zal echter nog even op zich laten wachten. Ons advies is om de terreinen binnen het plangebied in de tussenliggende periode opgeruimd te houden om te voorkomen dat steen- of boommarter zich alsnog gaat vestigen. Als de verrommeling aanhoudt of verergerd, is het uitsluiten van vaste rust- en voortplantingsplaatsen in de toekomst niet mogelijk en dient het soortgericht onderzoek naar boom- en steenmarter geactualiseerd te worden. Het nemen van maatregelen en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit kan dan alsnog noodzakelijk zijn.



Figuur 3.3 Rommelhoekjes, takkenhopen en verruiging in het plangebied die in potentie door boom- of steenmarter gebruikt kunnen worden als schuilplaats of vaste rust- of voortplantingsplaats

Kleine marterachtigen

Het plangebied ligt in het natuurlijke verspreidingsgebied van bunzing, hermelijn en wezel. Kleine marterachtigen hebben over het algemeen een voorkeur voor kleinschalige landschappen, maar iedere soort heeft ook een eigen voorkeurshabitat. Bunzing komt vooral voor in (half)open bos en overgangslandschappen. Deze soort heeft een voorkeur voor natte gebieden, maar komt ook voor in droge gebieden. Hermelijnen komen voor in weilanden, kleinschalig agrarisch landschap en langs beken en rivieren in bebost gebied. Deze soort heeft een voorkeur voor nat hooiland en mijdt liever droge gebieden. Wezels komen in allerlei biotopen voor, onder andere bossen, duinen, natuurlijke graslanden en weide- en akkerland.

Aan de oost- en zuidzijde van het plangebied zijn diverse rommelhoekjes, takkenhopen en dichte struwelen aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor kleine marterachtigen (zie figuur 3.3). Als gevolg van de beoogde ontwikkeling verdwijnen deze potentieel geschikte verblijfplaatsen

In 2022 heeft TAUW soortgericht onderzoek uitgevoerd naar de functies van het plangebied voor kleine marterachtigen (TAUW, 2022b). Dit onderzoek is uitgevoerd met behulp van cameravallen in de periode 28 juli tot en met 1 september. Tijdens het soortgericht onderzoek in 2022 zijn geen waarnemingen van bunzing, hermelijn of wezel gedaan. Uit het onderzoek volgde de conclusie dat deze soorten niet in het plangebied voorkomen en dat negatieve effecten op deze soorten zijn uitgesloten.

Soortgerichte onderzoeken hebben in de regel een geldigheidstermijn van maximaal 3 jaar, tenzij de ecologische omstandigheden in de tussentijd wezenlijk zijn veranderd en of als de wetgeving omtrent de desbetreffende soorten is gewijzigd. De situatie in het plangebied is min of meer ongewijzigd en de relevante verbodsbepalingen zijn nog steeds van kracht, hoewel deze na het inwerking treden van Omgevingswet elders zijn geborgd. Zolang het soortgericht onderzoek uit 2022 geldig is, kan worden vastgehouden aan de conclusies van het soortgericht onderzoek, namelijk dat negatieve effecten op kleine marterachtigen zijn uitgesloten en dat er geen sprake is van overtreding van verbodsbepalingen. De herontwikkeling van het gebied zal echter nog even op zich laten wachten. Ons advies is om de terreinen binnen het plangebied in de tussenliggende periode opgeruimd te houden om te voorkomen dat kleine marterachtigen zich alsnog gaan vestigen. Als de verrommeling aanhoudt of verergerd, is het uitsluiten van vaste rust- en voortplantingsplaatsen in de toekomst niet mogelijk en dient het soortgericht onderzoek naar boom- en steenmarter geactualiseerd te worden. Het nemen van maatregelen en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit kan dan alsnog noodzakelijk zijn.

3.6.3 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden, namelijk: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Deze worden hieronder per type leefgebied beschreven. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn te allen tijde wettelijk beschermd. Indien foerageergebied en/of vliegroutes een essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen vormen, zijn deze functies eveneens wettelijk beschermd. Er wordt daarom onderscheid gemaakt in essentiële foerageergebieden en vliegroutes en niet-essentiële foerageergebieden en vliegroutes. Let wel dat vliegroutes soms al foeragerend worden gebruikt en dat onderscheid soms vaag is.

3.6.3.1 Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen, allerlei andere bouwwerken zoals kerken, kantoorpanden en bunkers, in grotten, in boomholtes of achter schors en in kieren van bomen. Globaal kan daarbij onderscheid gemaakt worden tussen in gebouwen verblijvende vleermuissoorten en in bomen verblijvende vleermuissoorten. Omdat vleermuizen een duidelijke jaarcyclus kennen, maken we onderscheid tussen verschillende typen verblijfplaatsen, namelijk zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen.

Mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen

Het tuincentrum is het enige bouwwerk in het plangebied. Het tuincentrum is opgebouwd uit glas en een deel van de wanden is opgebouwd uit kunststof op een betonnen fundering of enkelsteens bakstenen muurtje. Het ontbreekt in dit bouwwerk aan geschikte verblijfplaatsen in de vorm van ruimtes in een spouw, achter daklijsten, op zolders of achter dakpannen. De aanwezigheid van en negatieve effecten op verblijfplaatsen in gebouwen zijn uitgesloten. Een nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen is daarom niet nodig en het overtreden van de verbodsbepalingen in het Bal is uitgesloten. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor het vernielen van verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen is niet nodig.

Mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen

Langs randen van het plangebied staan enkele bomen die mogelijk gekapt moet worden. Tijdens het oriënterende veldbezoek zijn de bomen visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van holtes en loszittende schors. Er zijn geen geschikte invliegopeningen aangetroffen die door vleermuizen gebruikt kunnen worden om toegang te krijgen tot verblijfplaatsen in bomen. De aanwezigheid van en negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen is uitgesloten. Een nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen is daarom niet nodig en het overtreden van de verbodsbepalingen in het Bal is uitgesloten. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna activiteit voor het vernielen van verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen is niet nodig.

3.6.3.2 Foerageergebieden

Foerageergebieden van vleermuizen zijn onder andere groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen, andere opgaande begroeiing en watergangen. Het luchtruim boven de buitenplaatsen rond het tuincentrum kan in de huidige situatie gebruikt worden als foerageergebied door vleermuizen. Het terrein heeft een open karakter en de hoeveelheid lichtuitstraling vanaf omliggende gebouwen en straatverlichting is beperkt. Ter plaatse van het tuincentrum kan door vleermuizen worden gefoerageerd op de momenten dat de lichten in het tuincentrum uit staan.

Een foerageergebied is essentieel (van wezenlijk belang) als een aantasting hiervan ertoe leidt dat het functioneren van verblijfplaatsen in het geding komt. In het plangebied is de aanwezigheid van verblijfplaatsen uitgesloten, maar in nabij omgeving kunnen wel verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Voor vleermuizen die in de omgeving buiten het plangebied een verblijfplaats hebben, is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig boven grasvelden in parken en boven tuinen. Het is uitgesloten dat foerageergebieden verloren gaan die essentieel zijn voor het behoud van lokale vleermuispopulaties. Een nader onderzoek naar essentiële foerageergebieden voor vleermuizen is dan ook niet nodig. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor het aantasten van essentieel foerageergebied is ook niet nodig.

3.6.3.3 Vliegroutes

Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen. Langs de randen van het plangebied staan bomen die door vleermuizen gebruikt kunnen worden om zich te oriënteren bij het vliegen. Ook staat er aan de zuidzijde van het plangebied een coniferen haag die vanwege het rechtlijnige karakter mogelijk een geleidende functie heeft voor vleermuizen om langs te vliegen. De aanwezigheid van vliegroutes voor vleermuizen in het plangebied is dan ook niet uitgesloten.

Een vliegroute is essentieel (van wezenlijk belang) als een aantasting hiervan ertoe leidt dat het functioneren van verblijfplaatsen in het geding komt. In het plangebied is de aanwezigheid van verblijfplaatsen uitgesloten, maar in nabij omgeving kunnen wel verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Voor deze vleermuizen is het van belang dat er voldoende mogelijkheden aanwezig zijn om te kunnen verplaatsen tussen verblijfplaatsen en naar foerageergebieden. Hoewel vleermuizen door het plangebied kunnen vliegen, is geen sprake van essentiële vliegroutes door het plangebied.

Er zijn in de omliggende straten en parken voldoende alternatieve vliegmogelijkheden voor vleermuizen aanwezig. Het is uitgesloten dat er vliegroutes verloren gaan die essentieel zijn voor het behoud van lokale vleermuispopulaties. Een nader onderzoek naar essentiële vliegroutes voor vleermuizen is dan ook niet nodig. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor het aantasten van essentiële vliegroutes voor vleermuizen is ook niet nodig.

3.6.4 Vogels

3.6.4.1 Vogels - jaarrond beschermde nesten

Het plangebied ligt in het natuurlijke verspreidingsgebied van boomvalk, buizerd, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief. De nesten van deze vogelsoorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest. In onderstaande paragrafen wordt ingegaan op de mogelijke effecten van het plan op deze beschermde soorten.

Nesten in bomen

Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespandief zijn soorten die in bomen nestelen. Ooievaar kan ook in bomen nestelen, maar meestal gebeurt dit op door de mens geplaatste nestpalen of op gebouwen. Langs de randen van het plangebied staan een aantal grotere bomen. Tijdens het oriënterende veldbezoek zijn deze bomen visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten. Hoewel de bomen in blad stonden, waren de boomkronen voldoende overzichtelijk om relatief grote nesten van de hierboven genoemde soorten te kunnen waarnemen. Er zijn tijdens het oriënterende veldbezoek geen nesten aangetroffen. De aanwezigheid van nesten van boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespandief zijn uitgesloten. De beoogde ontwikkeling leidt niet tot negatieve effecten op deze soorten. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor deze soorten is daarom niet nodig.

Huisumus en gierzwaluw

Nesten van huismus en gierzwaluw kunnen aanwezig zijn onder dakpannen, achter spleten bij regenpijpen, kieren bij dakkapellen, in dakgootbekistingen en overige gaten in muren. Vaak worden deze soorten aangetroffen in huizen in woonwijken, in schuren, boerderijen en loodsen. Van beide soorten zijn in de omgeving waarnemingen bekend. Er zijn echter geen waarnemingen van huismus en gierzwaluw in het plangebied bekend en tijdens het oriënterende veldbezoek zijn deze soorten ook niet gezien of gehoord, terwijl het veldbezoek is uitgevoerd in de periode dat gierzwaluwen in Nederland zijn en huismussen actief zijn. In het plangebied staat een glazen tuincentrum. Dit bouwwerk kan in potentie door huismussen gebruikt worden om dekking te zoeken en te foerageren, maar er zijn geen huismussen gezien en ook geen geschikte ruimtes aangetroffen die door huismus gebruikt kunnen worden als vaste rust- en voortplantingsplaats.

Hoewel delen van het plangebied potentieel geschikt zijn als leefgebied voor huismus, kan de aanwezigheid van nest- en rustplaatsen en een daarbij behorend functioneel leefgebied worden uitgesloten. Voor gierzwaluw is het gebouw ongeschikt voor een verblijfplaats door het ontbreken aan geschikte invliegopeningen en vrije ruimte om uit een verblijfplaats te vliegen.

Het voornemen leidt niet tot negatieve effecten op huismus of gierzwaluw. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor deze soorten is daarom niet nodig.

Kerkuil en steenuil

Kerkuil en steenuil leven in kleinschalige landschappen in het landelijk gebied of langs de randen van dorpen en steden. De soorten leven bij voorkeur in gebieden met een afwisseling van bosjes, grasland, heggen, houtwallen en kruidenrijke akkerranden. Deze soorten worden vrijwel nooit aangetroffen in aaneengesloten bossen of midden in de bebouwde kom van stedelijk gebied. Voor het nestelen zijn kerk- en steenuil afhankelijk van schuren, nestkasten of knotbomen met holten. Het ontbreekt in het plangebied aan geschikte nestplaatsen voor deze soorten. Aangezien het plangebied midden in de bebouwde kom van Ede ligt, is ook geen sprake van een functioneel leefgebied voor deze soorten. Het voornemen leidt niet tot negatieve effecten op kerk- en steenuil. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor deze soorten is daarom niet nodig.

Slechtvalk

Slechtvalk broedt van nature op kliffen en bergwanden en bouwt zelf geen nest. In Nederland is de soort voor het broeden afhankelijk van hoge bouwwerken zoals kerken, hoge woontorens of kantoorgebouwen en hoogspanningsmasten. Daarbij wordt vaak gebruik gemaakt van een door de mens geplaatst nestkast. In het plangebied zijn geen hoge gebouwen of objecten aanwezig. Er zijn geen geschikte nestlocaties aanwezig vanaf waar slechtvalken een vrije val kunnen maken voor het jagen. Het voorkomen van en negatieve effecten op slechtvalk zijn daarmee uitgesloten. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor slechtvalk is daarom niet nodig.

3.6.4.2 Vogels – jaarrond beschermd: afhankelijk van ecologische factoren

Bij vogelsoorten uit deze categorie gaat het om vogels die vaak elk jaar terugkeren naar de omgeving waar ze eerder gebroed hebben, maar die wel flexibel zijn en een nieuw nest kunnen maken of zich elders kunnen vestigen. Het gaat dus om de bescherming van het functionele leefgebied en dit is alleen aan de orde als de betreffende soort voor zijn voortplanting uitsluitend afhankelijk is van dat functionele leefgebied en er geen alternatieven of uitwijkmogelijkheden in de omgeving zijn. Een omgevingsscan is nodig om per soort te bepalen of het nest en het functionele leefgebied bij dit voornemen jaarrond beschermd zijn. Daarbij spelen de landelijke staat van instandhouding van de soort (die bepaald wordt door o.a. verspreiding, populatie en trend), het belang van de in en nabij het plangebied aanwezige populatie en de aanwezigheid van alternatief leefgebied in de directe omgeving een belangrijke rol.

Bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, ekster, glanskop, groene specht, grote bonte specht, ijsvogel, kleine bonte specht, koolmees, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, zeearend, zwarte roodstaart en zwarte kraai hebben allemaal een gunstige staat van instandhouding (SOVON, 2021). Maatregelen ten gunste van deze soorten worden daarom niet nodig geacht.

Nesten van deze soorten zijn wel beschermd als deze als zodanig in gebruik zijn tijdens het broedseizoen.

De staat van instandhouding van blauwe reiger en zwarte specht is matig ongunstig. De staat van instandhouding van boerenzwaluw, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, huiszwaluw, kleine vliegenvanger, spreeuw, tapuit, torenvalk en zwarte mees is zeer ongunstig. Nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd als er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen.

Het voorkomen van nesten van blauwe reiger, tapuit, huiszwaluw, boerenzwaluw en torenvalk is uitgesloten op basis van gebrek aan geschikt (broed)biotoop. Blauwe reiger is afhankelijk van ondiep water en grasland in de nabijheid van het nest. Daarvan is geen sprake in of nabij het plangebied. Tapuit is afhankelijk van open landschappen zoals heide- of stuifzandlandschappen. Die zijn niet in het plangebied aanwezig. Boerenzwaluw, huiszwaluw en torenvalk komen vooral voor in agrarisch gebied of langs de randen van de stad waar gefoerageerd kan worden boven open landschap of water. Het plangebied heeft een besloten karakter. De aanwezigheid van nesten van blauwe reiger, tapuit, huiszwaluw, boerenzwaluw, en torenvalk in het plangebied is uitgesloten.

Zwarte specht, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger leven in bossen. In het plangebied is geen bos aanwezig. Vanwege de ligging nabij de Veluwe is het incidentele voorkomen van deze soorten in het plangebied niet uitgesloten, maar het plangebied biedt geen broedgebied voor deze soorten. De aanwezigheid van nesten van zwarte specht, gekraagde roodstaart en grauwe vliegenvanger in het plangebied is uitgesloten. Kleine vliegenvanger komt in Nederland eigenlijk alleen als niet-broedvogel voor. Tot op heden ontbreekt het aan concrete aanwijzingen voor broedgevallen van deze soort in Nederland.

Spreeuwen broeden in gaten en kieren van muren en daken van gebouwen, in nestkasten of holtes in bomen. Over het algemeen zijn spreeuwen typische graslandvogels. In het plangebied ontbreekt het aan geschikte nestlocaties in gebouwen. En aangezien de omgeving voldoende alternatieve broedlocaties en geschikter leefgebied te bieden heeft, is in ieder geval geen sprake van ecologisch zwaarwegende redenen om nesten van deze soort op deze locatie een jaarrond beschermde status toe te kennen.

3.6.4.3 Vogels – in gebruik zijnde nesten

De nesten van alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd wanneer ze als broedlocatie in gebruik zijn. Bij het veldbezoek zijn geschikte nestlocaties van broedvogels aangetroffen, zoals in struwelen en hagen langs de randen van het plangebied. Tijdens de sloop en bouw kunnen werkzaamheden leiden tot het verstoren en/of doden van individuen en het vernietigen van eieren, rustplaatsen en nesten (overtreding artikel 11.37 lid 1 Ba).

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar gaan broeden. Het is daarom belangrijk om hier in de planning van werkzaamheden rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart tot en met augustus.

Ons advies is om de werkzaamheden (zoveel mogelijk) uit te voeren buiten deze periode. Ook buiten deze periode zijn broedende vogels echter beschermd. Het is noodzakelijk om voorafgaand aan de werkzaamheden contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of een controle op nesten van broedvogels noodzakelijk is. Indien een broedende vogel aanwezig is, kan het nodig zijn om de werkzaamheden uit te stellen totdat de jongen zijn uitgevlogen en niet meer afhankelijk zijn van het nest. Mogelijk kan een deel van de werkzaamheden wel uitgevoerd worden door het aanhouden van een door een ecooloog vastgestelde verstoringsvrije zone.

3.6.5 Vlinders

Het plangebied ligt in het natuurlijke verspreidingsgebied van een aantal beschermde soorten, te weten duinparelmoervlinder, grote parelmoervlinder, grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, sleedoornpage, teunisbloempijlstaart.

Sommige van deze soorten zijn uiterst zeldzaam in Nederland en sterk afhankelijk van een specifiek habitat. Kleine heivlinder, duinparelmoervlinder, grote parelmoervlinder en kommavlinder komen alleen voor in gebieden met stuifzand, gevarieerde heideterreinen of soortenrijke schrale graslanden. In het plangebied komt dergelijk biotoop niet voor. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is uitgesloten.

Grote vos

Het habitat van grote vos bestaat uit vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere parkachtige landschappen met grote vrijstaande bomen. De soort is vooral aanwezig op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. Grote vos gebruikt bomen als populier, sleedoorn, wilg en iep als waardplanten voor de ei-afzet. In het plangebied zijn deze boomsoorten niet aanwezig. Het is daarmee uitgesloten dat het plangebied geschikt voortplantingshabitat biedt aan grote vos. Als overwinteringslocaties worden stapels hout en holle bomen gebruikt. Binnen het plangebied ontbreekt het hier aan en er is geen (half)open boslandschap aanwezig waar deze soort de voorkeur aan geeft om in te leven. Het voorkomen van en negatieve effecten op grote vos in het plangebied zijn uitgesloten. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor grote vos zijn niet nodig.

Grote weerschijnvlinder

Het habitat van grote weerschijnvlinder bestaat uit vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of bosjes in beekdalen. Grote weerschijnvlinder gebruikt vooral boswilg en soms grauwe wilg als waardplant voor de ei-afzet. Overwintering vindt plaats op twijgen of de schors van de waardplant. Het ontbreekt in het plangebied aan geschikt biotoop en waardplanten. Het voorkomen van en negatieve effecten op grote weerschijnvlinder in het plangebied zijn uitgesloten. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor grote weerschijnvlinder zijn niet nodig.

Kleine ijsvogelvlinder

Het habitat van kleine ijsvogelvlinder bestaat uit gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen zoals elzenbroekbos. De soort gebruikt kamperfoelie en sneeuwbes als waardplant voor de ei-afzet. Het ontbreekt in het plangebied aan geschikt biotoop en waardplanten.

Het voorkomen van en negatieve effecten op kleine ijsvogelvinder in het plangebied zijn uitgesloten. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor kleine ijsvogelvinder zijn niet nodig.

Sleedoornpage

Sleedoornpage leeft in landschappen met sleedoornstruwelen, houtwallen, bosranden en hakhout. Sleedoorn vormt de primaire waardplant, hoewel soms ook andere prunus soorten gebruikt worden. Het ontbreekt in het plangebied aan geschikte waardplanten voor deze soort. Het voorkomen van en negatieve effecten op sleedoornpage in het plangebied zijn uitgesloten. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor sleedoornpage zijn niet nodig.

Teunisbloempijlstaart

Teunisbloempijlstaart leeft in open plekken vochtige bossen, langs bosranden of open warme plaatsen. De soort gebruikt wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart als waardplant voor de ei-afzet. Het ontbreekt in het plangebied aan geschikte waardplanten voor deze soort. Het voorkomen van en negatieve effecten op teunisbloempijlstaart in het plangebied zijn uitgesloten. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor sleedoornpage zijn niet nodig.

3.7 Specifieke zorgplicht

Er geldt een aantal generieke en specifieke (locatie gebonden) maatregelen. De generieke maatregelen zijn bij elk project van toepassing, de specifieke maatregelen zijn afhankelijk van de aanwezige ecotopen binnen het plangebied.

Rode draad:

- Start het werk met ongeschikt maken, doe dat binnen de minst kwetsbare periode (afhankelijk van de aanwezige soorten, zie specifieke maatregelen en indien van toepassing het ecologisch werkprotocol)
- Geef mobiele soorten daarmee de kans het plangebied te verlaten
- Minder mobiele en immobiele soorten worden verzameld en overgeplaatst door een ecologisch deskundige³ (zie specifieke maatregelen en indien van toepassing het ecologisch werkprotocol)
- Een natuurtoets is bij locaties met veel beschermde en/of bedreigde soorten niet voldoende om alle relevante maatregelen uit te werken. In zulke situaties dient conform een ecologisch werkprotocol te worden gewerkt, opgesteld door een ecologisch deskundige

Generieke maatregelen:

- Houd werkterreinen zo klein mogelijk
- Houd de doorlooptijd van werkzaamheden zo kort als redelijkerwijs mogelijk is
- Maak zoveel als mogelijk gebruik van bestaande infrastructuur

³ een persoon met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring, die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van situaties, habitats en soorten.

- Werk één kant op en in de richting van te behouden leefgebied, zodat dieren tijdig en veilig kunnen vluchten. Werk bijvoorbeeld naar open water of open gebied toe
- Voorkom schade aan bosjes en bomen(rijen) die binnen het voornemen niet worden aangetast
- Zet natuurvriendelijk materieel en/of natuursparende technieken in die zo min mogelijk verstoring veroorzaken (zoals: geluidsoverlast, betreding en omwoelen van de oevers)
- Voer werkzaamheden bij daglicht uit. Als werkzaamheden 's nachts worden uitgevoerd, wordt alleen de werkplek verlicht en uitstraling naar de omgeving voorkomen met gerichte armaturen
- Bij het voornemen wordt uitsluitend gebiedseigen grond gebruikt (behalve als dat uit milieu- of veiligheidsoverwegingen niet mogelijk is)
- Advies bij situaties met veel beschermde/ bedreigde soorten: Werkzaamheden worden uitgevoerd conform een ecologisch werkprotocol, opgesteld door een ecologisch deskundige

Specifieke maatregelen per ecotoop:*Bebouwing*

In het plangebied staat een tuincentrum en ook is er een buitenterrein met rommelhoekjes en tafel met planten aanwezig. Ook hier kunnen soorten voorkomen. Door het nemen van specifieke maatregelen kunnen ook effecten op niet-beschermde flora worden voorkomen of tot een minimum worden beperkt.

Relevante soortgroepen:

- Bijen
- Dagvlinders
- Terrestrische mollusken (slakken)
- Sprinkhanen & krekels

Specifieke maatregelen:

- Bebouwd gebied wordt voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt voor soorten waarvoor een specifieke zorgplicht geldt (bijvoorbeeld door het pand te "strippen")
- Het ongeschikt maken vindt plaats binnen de minst kwetsbare periodes van de relevante soorten - Hieronder vallen: voortplantingsperiode(s) van fauna, larve- en popfase van insecten, inactiviteit tijdens de winterrust, enzovoorts
- Indien aanwezig verzamelt een ecologisch deskundige ecooloog voorafgaand aan het ongeschikt maken de minder mobiele soorten, zoals slakken of insecten, en zet deze uit in een geschikt leefgebied buiten de invloedsfeer van het voornemen

Bos

Aan de achterzijde van het terrein staan een aantal grotere en kleinere bomen. Ook is daar sprake van verruiging en vergrassing. Deze ecotopen kunnen leefgebied bieden aan verschillende soorten flora en fauna. Door het nemen van specifieke maatregelen kunnen ook effecten op niet-beschermde flora worden voorkomen of tot een minimum worden beperkt.

Relevante soortgroepen:

- Bijen
- Dagvlinders
- Korstmossen
- Terrestrische mollusken (slakken)
- Sprinkhanen & krekels
- Vaatplanten

Specifieke maatregelen:

- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het plangebied ongeschikt gemaakt voor soorten waarvoor de specifieke zorgplicht geldt
 - Takkenrillen, stobben, stenen en ander relevant materiaal worden verplaatst naar geschikt habitat buiten het plangebied. Eventuele dieren die eronder schuilen en die niet zelfstandig weg kunnen vluchten worden door een ecologisch deskundige verplaatst naar een locatie buiten het werkterrein ecologisch deskundige
 - Vervolgens worden struiken, kruiden, grassen en andere vegetatie tijdens het groeiseizoen (maart – oktober) kort gemaaid (maaibalk op circa 10 centimeter). Deze vegetatie wordt kort gehouden tot de start van de werkzaamheden
- Het ongeschikt maken vindt plaats binnen de minst kwetsbare periodes van de relevante soorten
 - Hieronder vallen: voortplantingsperiode(s) van fauna, periodes van bloei en zaadzetting van planten, periodes voor het uitsluipen van larve- en popfase van insecten, inactiviteit tijdens de winterrust, enzovoorts
- Het ongeschikt maken wordt stapvoets en zonder snelle bewegingen uitgevoerd in de richting van geschikt leefgebied. Zo kunnen dieren tijdig en veilig het plangebied verlaten
- Een ecologisch deskundige verzamelt direct na het ongeschikt maken de minder mobiele soorten, zoals slakken of insecten die in het plangebied zijn achtergebleven
- Voorafgaand aan het ongeschikt maken worden groeiplaatsen van relevante vaatplanten en mossen gemarkeerd door een ecologisch deskundige. Deze standplaatsen worden gemeden bij de werkzaamheden of (met een ruime hoeveelheid grond) overgezet naar een locatie met geschikte standplaatsfactoren buiten het plangebied
- Te kappen/vellen bomen die geschikt zijn als verblijfplaats voor de relevante soorten, worden door een ecologisch deskundige gemarkeerd voorafgaand aan de werkzaamheden
 - Indien mogelijk verzamelt een ecologisch deskundige voorafgaand aan het vellen/kappen de exemplaren van de relevante soorten (zoals slakken, insecten en bijen) die zich op of in de stam(holtes) bevinden
 - Deze bomen kunnen niet geveld worden door deze bij de stam om te zagen. In plaats daarvan wordt een grijper gebruikt die de stam vasthoudt bij het zagen, en waarmee de stam op de grond wordt gelegd
 - Na het op de grond leggen van gekapte stammen blijven deze daar enkele dagen onaangeroerd liggen. Dieren die zich in de (kleine) holtes in de boom bevinden, kunnen dan hun verblijfplaats veilig verlaten

- Bij de resterende bomen wordt bij de velrichting rekening gehouden met het leefgebied van de relevante planten en dieren. Voorbeelden hiervan zijn: dood hout, oude boomstammen op de grond, takkenrillen, opstapelingen van natuurlijk materiaal (zoals bladeren of houtsnippers), stobben, sloten en poelen

4 Uitvoerbaarheid omgevingsplan

In dit hoofdstuk beoordelen we of het voorgenomen plan redelijkerwijs uitvoerbaar is in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving.

4.1 Inleiding

Een omgevingsplan kan uitsluitend worden vastgesteld wanneer dit redelijkerwijs uitvoerbaar is. Vanuit ecologie betekent dit dat effecten op beschermde gebieden, soorten en houtopstanden met zekerheid uitgesloten moeten zijn, of dat een vergunning redelijkerwijs kan worden verkregen.

4.2 Natura 2000-gebieden

Voor wat betreft Natura 2000-gebieden is een omgevingsplan redelijkerwijs uitvoerbaar wanneer er geen sprake is van significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden, ook niet in combinatie met andere plannen en projecten (artikel 10.24 Bkl). Wanneer zulke effecten niet uitgesloten kunnen worden moet een passende beoordeling worden gemaakt van de gevolgen van het plan (artikel 16.53c lid 1 Ow), waarbij uitgegaan moet worden van de maximale mogelijkheden die het plan biedt. Een omgevingsplan dat significante effecten heeft op één of meer Natura 2000-gebieden mag alleen worden vastgesteld wanneer de effecten volledig worden gesaldeerd of gecompenseerd. Op het moment waarop het omgevingsplan wordt vastgesteld moeten maatregelen om significante effecten te voorkomen 'bewezen effectief' zijn.

Effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten, met uitzondering van mogelijke effecten als gevolg van stikstofdepositie. Uit het stikstofdepositie onderzoek blijkt dat tijdens de aanlegfase sprake is van een tijdelijke toename van de stikstofdepositie van maximaal 0,03 mol/ha/jaar. Om effecten op Natura 2000-gebieden uit te sluiten zal een aanzienlijk deel van de werkzaamheden elektrisch uitgevoerd moeten worden. Zo ja, dan heeft het omgevingsplan met zekerheid geen significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden. In dat geval is het omgevingsplan voor wat betreft het onderdeel Natura 2000-gebiedenbescherming uitvoerbaar. Zo niet, dan is een nadere toetsing nodig om te beoordelen of effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn uit te sluiten.

4.3 Provinciaal beschermde gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Dit is de provinciale uitwerking van het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) in de provincie Gelderland. Er is geen sprake van een aantasting van de in oppervlakte, samenhang en bijbehorende wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN. Het plan is voor wat betreft het GNN uitvoerbaar.

Overige provinciaal beschermde gebieden

Het plangebied ligt ook niet in andere provinciaal beschermde gebieden zoals een groene ontwikkelingszone, natte landnatuur, ganzenrustgebied of weidevogelgebied. Het voornemen leidt niet tot negatieve effecten op overige provinciaal beschermde gebieden. Het plan is voor wat betreft overige provinciaal beschermde gebieden uitvoerbaar.

4.4 Beschermde houtopstanden

Voor wat betreft beschermde houtopstanden is een omgevingsplan redelijkerwijs uitvoerbaar als de melding van het vellen van de houtopstand door het bevoegde gezag wordt geaccepteerd of als er geen effecten zijn op beschermde houtopstanden. Binnen het plangebied zijn geen houtopstanden aanwezig en negatieve effecten daarop zijn uitgesloten. Het omgevingsplan is daarom voor wat het onderdeel effecten op beschermde houtopstanden betreft uitvoerbaar.

4.5 Beschermde soorten

Voor wat betreft beschermde soorten is een omgevingsplan redelijkerwijs uitvoerbaar als:

- het plan geen negatieve effecten heeft op beschermde soorten, of
- maatregelen genomen (kunnen) worden om negatieve effecten te voorkomen, of
- een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit kan worden verkregen voor de realisatie van ontwikkelingen die het omgevingsplan ruimtelijk mogelijk maakt

Mogelijkerwijs komen eekhoorn of marterachtigen als bunzing, wezel, hermelijn, steenmarter en boommarter

voor in het plangebied. Dit betreft een worstcase situatie waarbij het plangebied verder verrommelt en de soortgerichte onderzoeken uit 2022 verlopen. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit kan uitsluitend worden verkregen wanneer voldaan wordt aan de volgende 3 punten (zie de artikelen 8.74j-l Bkl):

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing

Het plangebied betreft een naastgelegen stuk grond voor Stichting Bethanië. Er zijn reeds seniorenflats aanwezig ten oosten en zuiden van het plangebied. De ontwikkeling betreft een uitbreiding van de bestaande stichting. Voor de bedrijfsvoering is het beter om de flats dichtbij elkaar in de buurt te hebben. Andere opties in de nabijheid van de bestaande flats zijn niet te koop of ongeschikt. Om deze reden is het huidige gekozen plangebied de enige geschikte optie.

2. Het project heeft een wettelijk belang, waarbij uitsluitend de belangen gelden zoals bepaald in de artikelen 8.74j-l Bkl

Uitsluitend wanneer het belang kan worden aangetoond kan de omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit worden verleend. Indien dit belang niet kan worden aangetoond, moeten de aanwezige beschermde functies voor de betreffende soorten in het plangebied worden ingepast en moeten negatieve effecten worden voorkomen. In de worstcase zijn verblijfplaatsen voor eekhoorn of marterachtigen in het plangebied aanwezig. Dit zijn allen soorten waarbij het belang in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling kan worden voorgedragen. De voorgenumen ontwikkeling in het plangebied valt hieronder.

3. De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort(en)

De initiatiefnemer moet alle negatieve effecten op beschermde soorten zodanig mitigeren en zo nodig compenseren, dat zowel de individuele dieren als de populaties op korte en lange termijn niet worden aangetast. Dit kan door het inpassen van bestaande functies in het plan en/of door het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen en leefgebied binnen het plangebied en de directe omgeving.

Samengevat moet de initiatiefnemer kunnen aantonen dat aan de bovenstaande 3 punten wordt voldaan. Indien aangetoond is dat er geen andere bevredigende alternatieven bestaan, er een geldend wettelijk belang bestaat voor het plan en alle maatregelen genomen worden om de gunstige staat van instandhouding voor elke beschermde soort te garanderen, dan kan de omgevingsvergunning voor die ontwikkeling worden verkregen. Uitsluitend dan is de beoogde ontwikkeling redelijkerwijs uitvoerbaar en mag het plan dat de ontwikkeling ruimtelijk mogelijk maakt worden vastgesteld.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Aanleiding en doel

In opdracht van Activ Vastgoed BV heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de geldende natuurwet- en regelgeving voor de ontwikkeling van een appartementencomplex met zorgwoningen ter hoogte van de Klinkenbergerweg 29a te Ede in de provincie Gelderland. Het betreft de actualisatie van een quickscan (TAUW, 2022), omdat op 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking is getreden. Het plan kan alleen worden vastgesteld en uitgevoerd als de voorgenomen ingrepen niet strijdig is met de natuurwet- en regelgeving, of als de benodigde omgevingsvergunning kan worden verleend.

5.2 Relevante natuurwet- en regelgeving

Voor de toetsing van de effecten van het plan is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:

Omgevingswet/Besluit activiteiten leefomgeving:

- Gebiedsbescherming - Natura 2000
- Beschermde houtopstanden
- Soortenbescherming
 - Vogels: alle inheemse vogels zijn in hun natuurlijke verspreidingsgebied beschermd door artikel 11.37 Bal. Ze zijn Europees beschermd via de Vogelrichtlijn (1979)
 - Dieren en planten: bepaalde inheemse soorten dieren en planten, die Europees beschermd zijn door de Habitatrichtlijn (1992) en/of de verdragen van Bern en Bonn (1979). Ze zijn wettelijk beschermd door artikel 11.46 Bal
 - Nationaal beschermde soorten: Het gaat hier om soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn of de verdragen van Bern en Bonn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd door artikel 11.54 Bal

Provinciaal beschermde gebieden:

- Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Groene ontwikkelingszones (GO)
- Natte landnatuur, ganzenrustgebieden en weidevogelgebieden

5.3 Conclusies toetsing

5.3.1 Omgevingswet

Natura 2000-gebieden

Mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden zijn beperkt tot negatieve effecten als gevolg van een stikstofdepositiebijdrage van het plan. Er is een stikstofdepositie onderzoek (TAUW, 2024) uitgevoerd om de stikstofdepositiebijdrage van het plan door te rekenen in AERIUS Calculator. Het onderzoek wijst uit dat de aanlegfase (bouw) van het plan in potentie kan leiden tot significante negatieve effecten op de natuur in Natura 2000-gebied Veluwe. Voor dit gebied is voor de aanlegfase een toename in stikstofdepositie berekend van maximaal 0,03 mol/ha/jaar. Een aanzienlijk deel van de werkzaamheden zal elektrisch uitgevoerd moeten worden om de tijdelijke toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied Veluwe te kunnen uitsluiten. Zo niet, dan is een nadere toetsing nodig om de effecten van stikstofdepositie te beoordelen. Ten opzichte van de referentiesituatie is voor de gebruiksfase geen toename in stikstofdepositie berekend.

Beschermde houtopstanden

De in het plangebied te kappen bomen vallen niet onder de bescherming van artikel 11.126 Bal. Een melding bij de provincie Gelderland is niet noodzakelijk. Het is wel noodzakelijk om in de gemeentelijke regels na te gaan en te beoordelen of een omgevingsvergunning nodig is voor het kappen van de bomen in het plangebied.

Soortenbescherming

Op 5 juli is een oriënterend veldbezoek (quickscan) uitgevoerd om opnieuw te onderzoeken welke soorten mogelijk in het plangebied aanwezig zijn, welke leefgebiedsfuncties het plangebied te bieden heeft voor beschermde soorten en welke negatieve effecten het voorgenomen plan kan hebben voor beschermde soorten.

De aanwezigheid van eekhoornnesten in bomen langs de randen van het plangebied is niet uitgesloten. Een nadere inspectie van de bomen tijdens het bladloze seizoen is nodig om de aanwezigheid van eekhoornnesten met zekerheid uit te kunnen sluiten.

Uit de quickscan blijkt dat delen van het plangebied in potentie geschikte verblijfplaatsen bieden voor boommarter, steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel. Naar deze soorten heeft TAUW in 2022 soortgerichte onderzoeken met behulp van cameravallen uitgevoerd. Naar aanleiding van de marteronderzoeken in juli – september 2022 zijn geen beschermde functies vastgesteld. Omdat deze onderzoeken minder dan 3 jaar geleden zijn uitgevoerd en de situatie in het plangebied min of meer ongewijzigd is, kan vooralsnog worden vastgehouden aan de conclusies van het marteronderzoek uit 2022. Namelijk dat effecten op marterachtigen zijn uitgesloten.

De herontwikkeling van het plangebied zal echter nog even op zich laten wachten. Het advies is om de terreinen binnen het plangebied in de tussenliggende periode opgeruimd te houden om te voorkomen dat marterachtigen zich alsnog kunnen vestigen. Als de verrommeling aanhoudt of verergerd, is het uitsluiten van vaste rust- en voortplantingsplaatsen in de toekomst niet mogelijk en dient het soortgericht onderzoek naar marterachtigen geactualiseerd te worden. Het nemen van maatregelen en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit kan dan alsnog noodzakelijk zijn. Het nemen van maatregelen en/of het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit kan dan alsnog nodig zijn, afhankelijk van de uitkomsten van nadere onderzoeken.

Ook zijn in het plangebied geschikte nestlocaties voor algemene broedvogels aanwezig, zoals in struwelen en hagen langs de randen van het plangebied. Het is niet uitgesloten dat tijdens de sloop en bouw werkzaamheden plaatsvinden die kunnen leiden tot het verstoren en/of doden van vogels en het vernietigen van eieren, rustplaatsen en nesten (overtreding artikel 11.37 lid 1 Bal).

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar gaan broeden. Het is daarom belangrijk om hier in de planning van werkzaamheden rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart tot en met augustus. Ons advies is om de werkzaamheden (zoveel mogelijk) uit te voeren buiten deze periode. Ook buiten deze periode zijn broedende vogels echter beschermd. Het is noodzakelijk om voorafgaand aan de werkzaamheden contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of een controle op nesten van broedvogels noodzakelijk is. Indien een broedende vogel aanwezig is, kan het nodig zijn om de werkzaamheden uit te stellen totdat de jongen zijn uitgevlogen en niet meer afhankelijk zijn van het nest. Mogelijk kan een deel van de werkzaamheden wel uitgevoerd worden door het aanhouden van een door een ecooloog vastgestelde verstoringsvrije zone.

Tabel 5.1 Samenvatting van de resultaten van de toetsing van effecten op beschermde soorten

Soortgroep	Overtreding Omgevingswet	Nader onderzoek	Te nemen maatregelen
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk	Mogelijk	<u>Eekhoorn:</u> Te kappen bomen tijdens het bladloze seizoen nader inspecteren op de aanwezigheid van nestplaatsen voor eekhoorn. <u>Marterachtigen</u> Marteronderzoek uit juli – september 2022 actualiseren als het plangebied verder verrommelt en de geldigheidstermijn van het onderzoek uit 2022 verstrijkt. Uitgaande van 3 jaar na start eerder uitgevoerd onderzoek, verloopt het marteronderzoek uit 2022 in juli 2025. Vóór die tijd dient het plangebied vrij te zijn van rommelhoeken

Soortgroep	Overtreding Omgevingswet	Nader onderzoek	Te nemen maatregelen
Vogels – In gebruik zijnde nesten	Mogelijk	Nee	om effecten op marterachtigen definitief uit te sluiten. Werken buiten het broedseizoen (loopt van maart t/m augustus). Wanneer dit niet mogelijk is dient een broedvogelcontrole voor de start van de werkzaamheden te worden uitgevoerd.

5.3.2 Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) is de provinciale uitwerking van het NNN in de provincie Gelderland. Er is geen sprake van (significante) effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlak en samenhang van het GNN. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

Overige provinciale beschermingsregimes

In de provincie Gelderland zijn naast het GNN ook gebieden aangeduid en beschermd als natte landnatuur, weidevogelgebieden, ganzenrustgebieden. Het plangebied is geen onderdeel van weidevogelgebieden, ganzenrustgebieden en natte landnatuur. Vervolgstappen zijn niet nodig.

5.4 Consequenties planvorming en uitvoering

De quickscan ten aanzien van beschermde soorten wijst uit dat rekening moet worden gehouden met de mogelijke vestiging van boomarter, steenarter, bunzing, hermelijn of wezel. Naar deze soorten zijn in 2022 soortgerichte onderzoeken uitgevoerd. Er zijn destijds geen beschermde functies vastgesteld en ten tijde van het schrijven van deze natuurtoets is die uitkomst nog geldig. De conclusies uit het onderzoek van 2022 zijn echter niet ongelimiteerd geldig. Ons advies is om het plangebied niet verder te laten verrommelen. Rommelhoeken dienen vóór juli 2025 te zijn opgeheven om effecten op marterachtigen definitief uit te sluiten. Als dit niet gebeurt, is een actualisatie van het soortgericht onderzoek naar marterachtigen nodig en zijn afhankelijk van de uitkomsten van een vervolgonderzoek alsnog aanvullende maatregelen en/of een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig.

Ter info, de afhandeling van een ontvankelijke aanvraag van een omgevingsvergunning door het bevoegd gezag wordt regulier binnen 8 weken beantwoord, met een extra uitlooptermijn van 6 weken onder speciale omstandigheden. Noodzakelijke maatregelen kunnen tot aanpassingen van de uitvoeringsplanning en -wijze leiden, en tot het inpassen van natuurfuncties in het voornemen.

Ook dient voor de uitvoering rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van broedende vogels. Bij werkzaamheden in het broedseizoen is de kans op vertraging het grootst. Ons advies is om de werkzaamheden zoveel mogelijk buiten die periode uit te voeren. Als dit niet mogelijk is, dient een broedvogelcontrole voor de start van de werkzaamheden uitgevoerd te worden.

6 Aanbevelingen en kansen biodiversiteit

6.1 Inleiding

TAUW gelooft dat we samen de achteruitgang van biodiversiteit in Nederland kunnen stoppen. TAUW is daarom aangesloten bij het Deltaplan Biodiversiteitsherstel waarin overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties samenwerken aan biodiversiteit als kerndoel voor de openbare ruimte. Vanuit deze ambitie kijken we met onze opdrachtgevers naar concrete en realistische mogelijkheden voor biodiversiteitsherstel in onze projecten. Vanuit het motto 'meer biodiversiteit achterlaten dan je aantreft', signaleren we kansen binnen projecten om bij te dragen aan het herstel van biodiversiteit. Hieronder geven we op beknopte wijze enkele concrete kansen aan. Wij bespreken deze voorstellen graag met de initiatiefnemers en betrokken ontwikkelaars en werken desgewenst de praktische aspecten verder uit.

6.2 Projects specifieke kansen

Natuurinclusief bouwen is in gemeente Ede de norm. Dit volgt uit het beleid voor biodiversiteit; Programma Biodiversiteit 'Samen sterker met natuur' om ontwikkelaars op weg te helpen. Er is een puntensysteem opgesteld waarin de omvang van het project het aantal te behalen punten bepaalt. Dit project betreft een grootschalig project (> 5 miljoen euro) en dient 125 punten te behalen. De punten kunnen op verschillende thema's worden behaald. Bij dit project ligt de focus op: bebouwing, tuinen en erven en groene buitenruimte. In dit hoofdstuk worden de relevante maatregelen op een rij gezet waarmee een natuurinclusief project kan worden gerealiseerd en aan de opgave van de gemeente Ede wordt voldaan.

6.2.1 Bebouwing

Maatregel	Randvoorwaarden	Profiterende soorten	Punten
Groen plat dak	Minimaal 50 m ² Dakhelling maximaal 10% Minimaal 25 soorten inheemse grassen en/of kruiden	Insecten, vogels	15
Spouwmuur toegankelijk voor vleermuizen	Op minimaal 3m hoogte minimaal één opening Minimaal 1,5cm breed en 4cm hoog	Vleermuizen	2
Toegankelijke tussenspouw	Open stootvoeg van 1,5cm Entreesteen van 2cm hoog en 5cm breed Minimaal 3m hoog	Vleermuizen	5
Gevelbetimmering	Minimaal 100cm breed en 50cm hoog	Vleermuizen	2

Maatregel	Randvoorwaarden	Profiterende soorten	Punten
	Onderzijde op minimaal 3m hoog Tussen 1,5 en 2,5 cm ruimte tussen betimmering en muur		
Inbouw voorzieningen laatvlieger	Hoogte van de onderzijde op minimaal 4m	Laatvlieger	2
Muurplanten	Muur minimaal 3 meter lang en 1,5 meter hoog Stenen muur met deels zachte kalkrijke specie in te zaaien met inheemse muurflora (zoals muurleeuwenbek, muurvaren en tongvaren)	Insecten	5
Vleermuisvriendelijke verlichting	Amberkleurig en/of niet op gebouw richten	Vleermuizen	5
Nestpan huismus	1 punt per nestpan (max 5 per project) Minimaal 3m hoogte	Huisumus	1 (per nestpan)
Nestkast zwarte roodstaart	Maximaal 2 kasten Minimaal 5m hoogte	Zwarte roodstaart	1 (per steen)
Groene gevel	Minimaal 2m hoog Soorten als: hop, kamperfoelie, klimop, bosrank	Insecten, huisumus	15
Insectenstein	Minimaal 5 Op minimaal 50cm en maximaal 3m hoogte	Insecten	1 (per steen)

Bovenstaande maatregelen zijn maatregelen die in het plangebied relevant zijn en toegevoegde waarde hebben voor de genoemde profiterende soorten. In totaal levert dit 54 punten op voor het thema 'bebouwing'.

6.2.2 Groene buitenruimte

Maatregel	Randvoorwaarden	Profiterende soorten	Punten
Vleermuisvoedselbosje	50 – 500m2 Inheemse soorten Niet verlicht	Vleermuizen, insecten, vogels	10

Maatregel	Randvoorwaarden	Profiterende soorten	Punten
Aanleg hagen	Minimaal 100m Inheems struweel als: beuk en haagbeuk	Insecten, kleine zoogdieren, vogels	5
Insectenhotel	Minimaal 1m2 Vrije aanvliegroute	Insecten	2
Lijnvormige houtstructuur	Minimaal 100m lang Alleen inheemse soorten	Vleermuizen, vogels, kleine zoogdieren, insecten	2
Insectvriendelijk maaibeheer	Minimaal 500m2 Per maaibeurt minimaal 25% laten staan	Insecten, vogels, kleine zoogdieren	2
Aanplant vogelbosje	Minimaal 100m2 Inheemse soorten als: lijsterbes, meidoorn, sleedoorn en gelderse roos	Vogels, kleine zoogdieren	15
Vogel- en vleermuisvriendelijke verlichting	Aangepaste armaturen om uitstraling te voorkomen Speciale lampen als de LED Batlamp	Vogels en vleermuizen	5
Mezenkast	Maximaal 2 per tuin Op minimaal 3m hoogte	Vogels	1 (per kast)
Zaadrijke randen		Kleine zoogdieren, vogels	5
Aanleg ruige distelstrook	100m lang en 5m breed	Zaad-etende vogels, kleine zoogdieren, insecten	5

Bovenstaande maatregelen zijn maatregelen die in het plangebied relevant zijn en toegevoegde waarde hebben voor de benoemde soorten. In totaal levert dit 52 punten op voor het thema 'groene buitenruimte'. Een aantal van deze maatregelen zijn in het plangebied reeds aanwezig. Deze structuren dienen behouden te blijven om het aantal punten te behalen.

6.2.3 Tuinen en erven

Maatregel	Randvoorwaarden	Profiterende soorten	Punten
Dood hout	Minimaal 1m3 Minimaal 50cm hoog	Insecten, kleine zoogdieren	5

Maatregel	Randvoorwaarden	Profiterende soorten	Punten
Drinkplaats mussen en mezen	Ondiep water (max 4cm)	Kleine zangvogels, mussen, mezen	1
Aanplant insectvriendelijke struik (2 stuks)	Maximaal 5 punten per project Plaatsen in volle grond Soorten als: vlinderstruik, gelderse roos en sporkehout	Insecten	2 (punt per struik)
Inheems zaadmengsel	Minimaal 100m ²	Insecten	5 (per 100m ²)
Natuurvriendelijke vijver	Minimaal 50cm diep Maximaal 30m ² Talud van minimaal 1:4	Insecten, amfibieën	5
Sleedoorn	Maximaal 5 punten per project	Insecten, vogels	1 (per struik)

Bovenstaande maatregelen kunnen in de tuinen en erven/openbare ruimte worden gebruik. Dit levert in totaal 19 punten op.

De drie thema's gezamenlijk leveren doormiddel van uitvoering van deze maatregelen 125 punten op voor natuurinclusief bouwen. Dit betreft een combinatie van het behoud van reeds bestaande elementen en uitbreiding daarvan en aansluiting daarop. Er kan nog gevarieerd worden in het gebruik van de maatregelen. Zo kunnen er meer insectenvriendelijke struiken of sleedoorns aangeplant worden en hierdoor andere maatregelen weggelaten worden.

7 Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten beschermde soorten.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

Ministerie van LNV en provincies (2007). Spelregels EHS – Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS.

van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Vleermuisprotocol 2020.

TAUW, 2022a. Quickscan Klinkenbergerweg 31 te Ede. Rapport kenmerk: R001-1286236AGB-V01-sal-NL

TAUW, 2022b. Soortgericht onderzoek Klinkenbergerweg 31 Ede. Rapport kenmerk: R002-1286236AGB-V01-hme-NL.

TAUW, 2024. Stikstofdepositieonderzoek Stichting Bethanië Klinkenbergerweg 29a te Ede. Rapport kenmerk: R001-1292872-V01-ivi-NL (4 juli, 2024).

Geraadpleegde internetwebsites:
www.floron.nl

www.libellennet.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlinderstichting.nl/vlinders

www.zoogdiervereniging.nl